

II

(Retsakter, hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

KOMMISSIONEN

KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 21. december 2005

om en fusions forenelighed med fællesmarkedet og EØS-aftalen

(Sag COMP/M.3696 — E.ON/MOL)

(meddelt under nummer K(2005) 5593)

(Kun den engelske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

(2006/622/EF)

Den 21. december 2005 vedtog Kommissionen en beslutning i en fusionssag i henhold til Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (»EF-fusionsforordningen«) ⁽¹⁾, særlig forordningens artikel 8, stk. 2. En ikke-fortrolig version af hele beslutningen på sagens autentiske sprog og på Kommissionens arbejdsprog kan findes på Generaldirektoratet for Konkurrences hjemmeside på følgende adresse: http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

I. RESUMÉ

- (1) Denne sag vedrører det tyske selskab E.ON's køb af to datterselskaber af MOL, et integreret ungarsk olie- og gasselskab, som er aktive inden for engrossalg og markedsføring af og handel med gas samt lagring af gas. MOL har også en put option for to år på at sælge sit datterselskab for gastransmission til E.ON.
- (2) MOL har allerede før transaktionen næsten fuldstændig kontrol med adgangen til gasressourcerne og gasinfrastrukturen i Ungarn. MOL ejer gastransmissionsnettet og alle de ungarske gaslagerfaciliteter og har en monopol-lignende stilling på engrosmarkederne for gas. MOL er allerede i dag »gatekeeper« for gasressourcerne (både import og indenlandsk produktion) og gasinfrastrukturen. Denne »gatekeeper«-stilling vil nu blive overtaget af E.ON.
- (3) Den væsentligste ændring, som den planlagte transaktion vil medføre, er, at E.ON i modsætning til MOL har en stærk markedsstilling inden for detailsalg af gas og elektricitet i Ungarn. Med undtagelse af MOL's transmissions- og gasproduktionsvirksomheder vil transaktionen derfor skabe en vertikalt integreret enhed inden for gas- og elforsyningskæderne i Ungarn.
- (4) Kommissionens markedsundersøgelse har vist, at transaktionen på grund af den nye enheds næsten fuldstændige kontrol med de gasressourcer (hovedsagelig af russisk oprindelse), der er til rådighed i Ungarn, og dens vertikale integration på gas- og elmarkederne vil medføre en alvorlig risiko for udelukkelse af konkurrenterne på downstream-markederne for gas og elektricitet. Som anført er E.ON i modsætning til MOL aktiv downstream i forhold til engrosmarkedet for gas, inden for detailsalg og distribution af gas og elektricitet (via kontrol med to af de seks regionale gasdistributionsselskaber og tre af de seks regionale eldistributionsselskaber) og inden for elproduktion. Det vil medføre, at den nye enheds incitamenter i forhold til downstream-konkurrenterne vil blive ændret. Den nye enhed vil således både være i stand til og have incitamenter til at diskriminere konkurrenterne på downstream-markederne i både gas- og elsektoren.

⁽¹⁾ EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1.

- (5) For at fjerne de konkurrenceretlige betænkeligheder, som kom frem under proceduren, fremlagde E.ON den 20. oktober 2005 en pakke af tilsagn. Den 16. november 2005 fremlagde E.ON en række reviderede tilsagn. De endelige tilsagn blev fremlagt den 8. december 2005. Kommissionen mener, at tilsagnene, som på grundlag af markedsanalysen er blevet forbedret betydeligt i forhold til E.ON's oprindelige tilbud, fjerner de betænkeligheder, som tredjeparterne har givet udtryk for vedrørende behovet for at sikre tilstrækkeligt likvide gasforsyninger på det ungarske engrosmarked for gas til priser og på vilkår, som vil gøre det muligt for tredjeparter at konkurrere effektivt med den nye enhed på downstream-markederne for gas og elektricitet i Ungarn.
- (6) Det foreslås derfor at vedtage en beslutning om godkendelse af fusionen med betingelser og påbud i henhold til fusionsforordningens artikel 8, stk. 2.

II. BEGRUNDELSE

A. PARTERNE

- (7) E.ON Ruhrgas International AG («E.ON») tilhører E.ON-koncernen, en privatejet energikoncern med fokus på salg af elektricitet og gas.
- (8) MOL Hungarian Oil and Gas («MOL», Ungarn) er en integreret olie- og gaskoncern, som primært er aktiv i Ungarn på markederne for naturgas, olie, brændstoffer og kemikalier. Det er et offentligt aktieselskab, der er noteret på børsen i Budapest. Den ungarske stat ejer stadig 12 % af aktiekapitalen plus en golden share.

B. TRANSAKTIONEN

- (9) Denne sag vedrører en fusion, som medfører, at E.ON får kontrol med MOL Földgázellátó Rt. («MOL WMT») og MOL Földgázértékesítő Rt. («MOL Storage»). E.ON erhverver også MOL's aktier i Panrusgáz Magyar-Orosz Gázipari Rt. («Panrusgáz»), et joint venture-selskab mellem OAO Gazprom (Rusland) og MOL.
- (10) MOL Földgázszállító Rt. («MOL Transmission»), et andet fuldt kontrolleret datterselskab af MOL, overtages ikke af E.ON gennem denne transaktion. MOL får i stedet en put option, som indebærer, at MOL kan kræve, at E.ON køber en 25 % plus 1-aktieandel eller en 75 % minus 1-aktieandel i MOL Transmission i løbet af de næste to år.
- (11) Endelig beholder MOL kontrollen med sine gasefterforsknings- og produktionsaktiviteter (MOL's upstream-gasefterforsknings- og produktionsdivision («MOL E & P»)). Som led i transaktionen har MOL og MOL WMT imidlertid indgået en ny langvarig aftale om levering af den gas, som produceres af MOL E & P («leveringsaftalen»).

C. DE RELEVANTE MARKEDER

DE RELEVANTE NATURGASMARKEDER

a) *De relevante produktmarkeder*

- (12) Under hensyntagen til de særlige forhold på de ungarske gasmarkeder har Kommissionen identificeret følgende relevante produktmarkeder i gassektoren:
- i) Transmission af gas
 - ii) Distribution af gas
 - iii) Lagring af gas
 - iv) Salg af gas til gashandlere
 - v) Salg af gas til regionale distributionsselskaber
 - vi) Salg af gas til store kraftværker
 - vii) Salg af gas til store industrikunder (med et forbrug på over 500 m³/time)
 - viii) Salg af gas til små industri- og erhvervskunder (med et forbrug på under 500 m³/time) og
 - ix) Salg af gas til privatkunder.

- (13) Siden den 1. juli 2004 har alle erhvervskunder været frie kunder, der selv kan vælge leverandør i henhold til ungarsk lovgivning. Privatkunder bliver frie kunder senest den 1. juli 2007.

- (14) Den ungarske naturgassektor er en blandingsmodel, hvor der både findes et reguleret markedssegment (eller marked med forsyningspligt), der følger af det gamle gassystem i Ungarn, og et liberaliseret markedssegment (eller åbent markedssegment). I det regulerede markedssegment er forsyningspligt-engrosselskabet (MOL WMT) ved lov forpligtet til at dække hele de regionale distributionsselskabers efterspørgsel efter naturgas med henblik på forsyningspligt, mens de regionale distributionsselskaber har pligt til udelukkende at dække deres behov for naturgas til deres forsyningspligt-kunder fra forsyningspligt-engrosselskabet (til regulerede priser). De regionale distributions-selskaber, forsyningspligtleverandørerne, har derefter eneret og pligt til at levere til kunderne i deres område til regulerede priser. Frie kunder har valget mellem fortsat at få leveret gas under en forsyningspligtkontrakt af deres traditionelle gasleverandør (deres regionale distributions-selskab eller forsyningspligt-engrosselskabet, MOL WMT, hvis kunden fik leveret gas direkte af MOL WMT) eller at bringe deres forsyningspligtkontrakt til ophør og købe den gas, de har brug for, af en gashandler eller selv importere naturgas. Det forventes, at denne blandings-model vil forsvinde efter juli 2007.

- (15) Markedsundersøgelsen har bekræftet, at der findes et særskilt produktmarked for levering af gas til gashandlere i Ungarn, hvor importørerne/producenterne sælger gas til gashandlerne, og gashandlerne sælger gas til hinanden med henblik på viderelevering i det åbne markedssegment. I det regulerede markedssegment har de regionale distributionselskaber pligt til at købe gas til opfyldelse af deres forsyningspligtbehov fra forsyningspligt-engrosselskabet (MOL WMT).

b) De geografiske markeder

- (16) I dette tilfælde har undersøgelsen vist, at alle de berørte markeder er nationale med undtagelse af markederne for distribution af gas og levering af gas til privatkunder, som på nuværende tidspunkt er subnationale (dvs. begrænset til specifikke distributionsområder i Ungarn).

DE RELEVANTE ELEKTRICITETSMARKEDER

a) De relevante produktmarkeder

- (17) Under hensyntagen til de særlige forhold på de ungarske markeder har Kommissionen identificeret følgende relevante produktmarkeder i elsektoren:

i) Transmission af elektricitet

ii) Distribution af elektricitet

iii) Levering af balancekraft

iv) Engrossalg af elektricitet til elhandlere

v) Engrossalg af elektricitet til forsyningspligt-engrosselskaber

vi) Engrossalg af elektricitet til regionale distributionselskaber

vii) Detailsalg af elektricitet til mellemstore og store erhvervs- og industrikunder

viii) Detailsalg af elektricitet til små erhvervs- og industrikunder og

ix) Detailsalg af elektricitet til privatkunder.

- (18) Den ungarske elsektor er også en blandingsmodel, som omfatter et reguleret segment og et åbent segment. Den 1. juli 2004 blev alle erhvervskunder frie kunder. Privatkunderne bliver frie kunder pr. 1. juli 2007. Ligesom i gassektoren har de frie kunder ret, men ikke pligt til at skifte leverandør og kan således blive hos deres respektive

regionale leverandører under en forsyningspligtkontrakt. Der er dog flere kunder, som er skiftet til det åbne markedssegment i elsektoren end i gassektoren. I juni 2005 tegnede det åbne segment sig for 32 % af det samlede ungarske elforbrug.

b) De geografiske markeder for elektricitet

- (19) I dette tilfælde er de fleste af de berørte markeder nationale med undtagelse af markedet for distribution af elektricitet og detailsalg af elektricitet til privatkunder, som på nuværende tidspunkt er subnationalt (dvs. begrænset til specifikke distributionsområder i Ungarn).

D. KONKURRENCEVURDERING

GASMARKEDERNE

a) MOL WMT indtager en dominerende stilling inden for engrossalg af gas i Ungarn

- (20) På grund af sit tidligere lovbestemte monopol indtager MOL WMT en dominerende stilling inden for engrossalg af gas til de regionale distributionselskaber og til gashandlerne i Ungarn. Mens MOL WMT har bibeholdt sine tidligere monopolrettigheder i det regulerede markedssegment, har Kommissionens undersøgelse vist, at der er væsentlige hindringer for adgang til det ungarske gasmarkeds åbne segment. Den væsentligste hindring for nye aktører i Ungarn er problemerne med at få adgang til konkurrencedygtige gasforsyningskilder og det ungarske engrosgasmarkeds manglende likviditet.

- (21) Specielt kontrollerer MOL WMT både nu og fremover adgangen til de indenlandske gasressourcer og til konkurrencedygtig import.

- (22) Den indenlandske gasproduktion i Ungarn er ikke ubetydelig og var på ca. 3 mia. m³ i 2004, hvilket svarer til ca. 20 % af det samlede nationale gasforbrug. Undersøgelsen har også vist, at ungarsk gas er konkurrencedygtig i forhold til importeret gas.

- (23) Selv om MOL E & P ikke overtages af E.ON i forbindelse med den planlagte transaktion, har MOL E & P og MOL WMT som led i transaktionen indgået en tiårig leveringsaftale om den indenlandske gas, som MOL E & P producerer. I henhold til denne leveringsaftale fastsættes de mængder gas, som MOL E & P skal levere til MOL WMT, på grundlag af MOL E & P's forventede produktion. Kommissionen har konstateret, at der ikke vil være nogen indenlandsk gas til rådighed for tredjeparter [...], da de mængder, som der er indgået aftale om, svarer til MOL E & P's forventede produktion, og at de mængder, som vil være til rådighed for tredjeparter i resten af aftalens løbetid, højst vil udgøre [27-37 %] af MOL E & P's forventede produktion.

- (24) Importen udgør 80 % af det samlede gasforbrug i Ungarn og forventes at stige, da den indenlandske produktion er faldende. Der findes to adgangspunkter, hvorfra der importeres gas, det østlige indgangspunkt (Beregovo ved grænsen til Ukraine) og det vestlige adgangspunkt (HAG ved grænsen til Østrig).
- (25) Undersøgelsen har vist, at al den gas, som importeres til Ungarn — og den eneste konkurrencedygtige gasforsyningskilde — er gas fra Rusland (dvs. leveret af Gazprom) eller gas fra et SNG-land (især Turkmenistan), der transporteres gennem Rusland og Ukraine (dvs. via transitrørledninger, som kontrolleres af Gazprom). Der forventes først at være adgang til alternative gasforsyningskilder i Ungarn i 2012, når NABUCCO-rørledningen (der transporterer gas fra Mellemøsten og området ved Det Kaspiske Hav) tages i brug.
- (26) Før liberaliseringen havde MOL monopol på gasimport til Ungarn. For at sikre sin gasforsyning har MOL WMT indgået langvarige leveringsaftaler med en løbetid på op til [...] (indtil [...]) med Panrusgáz, Gaz de France »GdF«, E.ON og Bothli-Trade (Bothli-Trade har overdraget denne aftale til EMFESZ, den hidtil eneste nye aktør på det ungarske gasmarked). Den gas, som MOL WMT køber af E.ON og GdF, og som importeres via det vestlige adgangspunkt, er fysisk set russisk gas og er ca. [27-37 %] dyrere end den gas, som købes af Gazprom via Panrusgáz eller af EMFESZ.
- (27) Markedsundersøgelsen har vist, at det på nuværende tidspunkt er svært for nye aktører at få adgang til russisk gas parallelt med MOL WMT's eksisterende aftaler. Det ser ud til, at Gazprom ikke har noget incitament til at sælge »mere« gas til eksport til Ungarn end den gas, som er nødvendig for at dække »forsyningsunderskuddet« mellem den fremtidige stigning i den ungarske efterspørgsel og den efterspørgsel, som allerede er dækket af MOL WMT's eksisterende langvarige importaftaler.
- (28) Gazprom leverer allerede gennem Panrusgáz, dets joint venture med MOL, gasmængder, som dækker størstedelen af Ungarns behov. Kommissionen mener ikke, at det er muligt at købe gas af Gazprom for at konkurrere med MOL WMT. For det første har Gazprom intet incitament til at sælge gas til en anden gashandler til en lavere pris, da mængderne blot ville fortrænge de mængder, som Gazprom allerede sælger til det ungarske marked. For det andet ville gas, som Gazprom solgte til en højere pris, ikke være konkurrencedygtig i Ungarn.
- (29) Desuden har MOL WMT både nu og fremover væsentlige fordele som etableret aktør i forhold til potentielle nye aktører med hensyn til forsyningssikkerhed og omkostningerne til transmission og lagring af gas, især takket være det store kundegrundlag og de store mængder, der sælges.

- (30) Af disse grunde er MOL WMT allerede inden transaktionen dominerende på de forskellige ungarske engrosmarkeder for gas (gassalg til regionale distributionsselskaber, gassalg til gashandlere, gassalg til kraftværker).

b) *Indvirkningen på de ungarske gasmarkeder*

Salg af gas

— Den nye enhed vil være i stand til og have incitamenter til at udelukke sine konkurrenter (regionale distributionsselskaber og gashandlere) på markedet for gassalg til små industri- og erhvervskunder fra at købe gas engros

- (31) Den væsentligste ændring, som transaktionen medfører, er, at E.ON i modsætning til MOL er aktiv inden for detailsalg af gas til små industri- og erhvervskunder via sine regionale distributionsselskaber. Fusionen vil således medføre, at der skabes et vertikalt integreret selskab, som både er aktivt inden for engrossalg og detailsalg af gas. Umiddelbart efter transaktionen vil den nye enhed formodentlig være i stand til og have incitamenter til at udelukke sine eksisterende og potentielle konkurrenter på downstream-markedet for gassalg til små industri- og erhvervskunder, da dens konkurrenter vil være afhængige af den nye enhed for at kunne købe gas engros.
- (32) Efter fusionen vil den nye enhed være i stand til at hindre adgangen til gas og øge konkurrenternes omkostninger på forskellige måder. I det regulerede markedssegment, hvor priserne er reguleret, vil den nye enhed kunne gennemføre ikke-prismæssig diskrimination (f.eks. forsinket levering, lavere servicekvalitet, manglende fleksibilitet, manglende forhandlingsvilje osv.). I det åbne markedssegment kan den direkte forhøje engrosprisen på gas for gashandlere og/eller gennemføre ikke-prismæssig diskrimination.
- (33) E.ON har via sine regionale distributionsselskaber en markedsandel på ca. [15-25 %] på markedet for gassalg til små industri- og erhvervskunder. Kommissionens analyse viser, at den nye enheds incitamenter til at øge konkurrenternes omkostninger og dens optimale udelukkelsesstrategi formodentlig vil udvikle sig i takt med lovgivningen.
- i) Umiddelbart efter transaktionen: Så længe både detailpriserne for små industri- og erhvervskunder og engrospriserne på gas er reguleret, har den nye enhed et incitament til at øge de konkurrerende regionale distributionsselskabers omkostninger gennem ikke-prismæssig diskrimination. Samtidig vil den sandsynligvis forhøje engrosprisen på gas for uafhængige gashandlere for at få fat på de kunder, der skifter til det åbne markedssegment.

ii) I juli 2007: De regulerede priser forventes at blive afskaffet. På det tidspunkt vil alle frie kunder være nødt til at skifte til det åbne markedssegment. Det er sandsynligt, at den nye enhed så vil have et incitament til at udelukke alle sine downstream-konkurrenter på markedet for gassalg til små industri- og erhvervs-kunder ved enten at øge gasomkostningerne eller mindske leverancernes kvalitet, alt efter hvad der er mest hensigtsmæssigt.

- (34) Det betyder, at den nye enheds konkurrenter formodentlig vil blive marginaliseret, så den nye enhed kan øge sin markedsstyrke på downstream-markedet for gassalg til små industri- og erhvervs-kunder. Denne udelukkelse fra forsyninger vil formodentlig også afskrække nye aktører fra at forsøge at komme ind på markedet, da potentielle aktører ikke vil forvente at kunne indgå aftaler om gasforsyninger med den nye enhed på samme vilkår som dem, der gælder for de selskaber, som er tilknyttet E.ON. Kommissionen mener derfor, at fusionen i væsentlig grad vil hindre konkurrencen på markedet for gassalg til små industri- og erhvervs-kunder.

— Den nye enhed vil være i stand til og have incitamenter til at udelukke sine konkurrenter (regionale distributions-selskaber og gashandlere) på markedet for gassalg til privat-kunder fra at købe gas engros

- (35) E.ON har på nuværende tidspunkt en markedsandel på ca. [15-25 %] på markedet for gassalg til privatkunder i Ungarn. Ligesom på markedet for gassalg til små industri- og erhvervs-kunder vil den nye enhed være i stand til og have incitamenter til at udelukke sine downstream-konkurrenter på markedet for gassalg til privatkunder fra at få adgang til gas, hvorved konkurrencen på dette marked begrænses betydeligt.
- (36) I dette tilfælde vil privatkunderne blive frie kunder i juli 2007, dvs. kun 18 måneder efter vedtagelsen af denne beslutning, og Kommissionen mener derfor, at de væsentligste konkurrencebegrænsende virkninger af fusionen vil opstå fra den dato.
- (37) Ud over disse kommende konkurrencebegrænsende virkninger må fusionen også forventes at have umiddelbare virkninger ved at i) svække konkurrerende detailhandlere på det tilgrænsende, nært beslægtede marked for gassalg til små industri- og erhvervs-kunder (som kan forventes at forsøge at komme ind på markedet for privatkunder), og ii) afskrække potentielle nye aktører fra at forberede sig på at komme ind på markedet (da markedsadgang skal forberedes i god tid).

— Den nye enhed vil få en dominerende stilling inden for gassalg til store industrikunder

- (38) MOL WMT og de regionale distributions-selskaber har kun været indirekte konkurrenter på markedet for gassalg til store industrikunder, da MOL WMT i det regulerede markedssegment kun kan sælge gas til kunder, der er direkte tilsluttet transmissionsnettet. Desuden er de regionale distributions-selskaber forpligtet til at købe deres gas af MOL WMT. Hidtil har få kunder kunnet få bedre tilbud i det åbne markedssegment fra gashandlere såsom EMFESZ, fordi de regulerede priser er forblevet forholdsvis lave.
- (39) Fra juli 2007 vil blandingsmodellen og de regulerede priser blive afskaffet for store industrikunder. Selv om MOL WMT som gashandler ville have kunnet få flere store industrikunder, som er tilsluttet distributionsnettene, medfører fusionen, at MOL WMT's og E.ON's betydelige kundeporteføljer (for E.ON via de regionale distributions-selskaber, som det kontrollerer (KÖGÁZ, DDGÁZ), og muligvis FŐGÁZ, som det har privilegeret information om) lægges sammen. Den nye enhed vil derfor straks få adgang til et betydeligt kundegrundlag (en samlet markedsandel på ca. [40-50 %]) i modsætning til den nuværende konkurrent EMFESZ og potentielle nye aktører.

- (40) Af disse grunde mener Kommissionen, at fusionen i væsentlig grad vil hindre konkurrencen på markedet for gassalg til store industrikunder gennem skabelsen af en dominerende stilling.

Lagring af gas

- (41) MOL Storage er det eneste selskab, der kan tilbyde gaslagertjenester i Ungarn. Adgangen til lagerfaciliteter er vigtig for enhver gasleverandør, der ønsker at være aktiv på engros- og detailmarkederne for gas, især med henblik på at forvalte sæsonudsvingene i kundernes efterspørgsel. Kommissionen mener, at den nye enhed som følge af fusionen vil være i stand til og have incitamenter til at styrke sin strategi for udelukkelse fra gasforsyninger ved at anvende en diskriminerende adfærd vedrørende adgang til lagerfaciliteter, selv i en situation med fuldt regulerede priser for lagertjenester (som krævet i resolutionen fra det ungarske energikontor om godkendelse af transaktioner).
- (42) Den nye enhed kan også kontrollere udviklingen af ny lagerkapacitet i Ungarn i betragtning af i) MOL Storages call option for køb af udtømte gasfelter af MOL E & P og ii) MOL's incitament til at favorisere MOL Storage ved salg af MOL E & P's udtømte gasfelter på grund af dets resterende 25 % aktiepost i MOL Storage.

Transmission af gas

- (43) MOL Transmission ejer og forvalter højtryksnettet i Ungarn. Den 25 % + 1-minoritetsaktieandel, som MOL beholder i MOL WMT, giver MOL Transmission et incitament til at styrke strategien for udelukkelse fra gasforsyninger til skade for E.ON's downstream-konkurrenter gennem diskriminerende adfærd med hensyn til at give adgang til transmissionsnettet.

ELMARKEDERNE

- (44) Kommissionens markedsundersøgelse har også peget på konkurrenceretlige betænkeligheder på forskellige elmarkeder, der følger af den vertikale integration af MOL WMT's aktiviteter på upstream-markedet for gassalg til store kraftværker med E.ON's aktiviteter på downstream-markederne for produktion/engrossalg af elektricitet og detailsalg af elektricitet.

- (45) Mens MOL ikke er aktiv på elmarkederne, har E.ON siden 1995 foretaget store investeringer i elsektoren i Ungarn. Koncernen er på nuværende tidspunkt aktiv inden for elproduktion med et mindre gasfyret kraftværk i Debrecen (95 MW) og på engros- og detailsalgsniveau, hvor den ejer tre af de seks regionale distributionsselskaber og elhandelselskabet E.ON EK. Desuden kontrollerer E.ON forskellige selskaber, der beskæftiger sig med detailsalg af elektricitet i nabolandene.

- (46) Før transaktionen er MOL WMT allerede dominerende på markedet for gassalg til store kraftværker. Den væsentligste ændring, som transaktionen medfører, er, at den nye enhed ikke blot er i stand til, men nu også formodentlig vil have incitamenter til at udnytte sin stilling som »gatekeeper« for gasressourcer i Ungarn til at udelukke de nuværende og potentielle konkurrenter på downstream-markederne for engrossalg af elektricitet til elhandlere, detailsalg af elektricitet til mellemstore og store industri- og erhvervskunder, detailsalg af elektricitet til små industri- og erhvervskunder og detailsalg af elektricitet til privatkunder.

Produktion/engrossalg af elektricitet

- (47) Den samlede produktionskapacitet i Ungarn var på ca. 8 000 MW i 2005, hvilket skal sammenlignes med landets spidsbelastning på 6 350 MW (i 2004). Den ungarske elproduktion er fordelt på atomkraft (1 800 MW installeret kapacitet) og brunkuls-, gas- og kulkraftværker (5 700 MW installeret kapacitet). Næsten

40 % af den elektricitet, som bruges i Ungarn, produceres af Paksi-atomkraftværket, mens de resterende 60 % produceres af kraftværker, der fyrer med kulbrinter (brunkul, gas og stenkul) eller dækkes af import. Størstedelen af de store kraftværkers kapacitet er reserveret via langvarige elkøbsaftaler med MVM, det nuværende ungarske elsel-skab og forsyningspligt-engrosselskab. Markedsundersø-gelsen har vist, at den samlede kapacitet, som var reser-veret via elkøbsaftaler, var på 4 000-5 000 MW i 2005.

- (48) Det anslås, at der i 2020 vil være behov for en betydelig ny elproduktionskapacitet (5 000 MW eller 60 % af den nuværende installerede kapacitet) i Ungarn til erstatning for gamle kraftværker (3 500 MW) og for at opfylde den øgede efterspørgsel. Den ungarske elproduktionskapacitet bør derfor stige fra 8 000 MW til ca. 10 500 MW.

- (49) Kommissionens markedsundersøgelse af de eksisterende projekter for nye kraftværker i Ungarn har vist, at gas vil være det mest anvendte brændstof i de nye kraftværker. Den ungarske energimyndighed anslår, at gasfyrede kraftværker kan nå op på ca. 60 % af den nye produktionskapacitet.

- (50) Elimporten til Ungarn foretages hovedsagelig af elhandlere med henblik på transit eller salg til mellemstore og store kunder. Forsyningspligt-engrosselskabet MVM stod for [30-40 %] af elimporten i 2003. E.ON var den næststørste importør, foran de andre elhandlere, med [10-20 %] af importen. Ifølge en undersøgelse, som eltransmissionsselskabet MAVIR gennemførte i 2005, forventes den ungarske elimport at falde i de kommende ti år, mens det samlede ungarske elforbrug fortsat vil stige. Elimpor-tens andel af det samlede elforbrug vil derfor falde, mens den indenlandske produktions andel vil stige.

- (51) Før transaktionen har MOL WMT allerede en domine-rende stilling på markedet for gassalg til store kraftværker. Efter transaktionen vil den nye enhed derfor være i stand til at fastsætte betingelserne for gasleverancer til konkur-renternes kraftværker (priser, regler for udpegelse, take-or-pay-sanktioner, mulighed for afbrydelse mv.) og for at diskriminere konkurrerende elproducenter på flere forskel-lige måder.

- (52) Kommissionens undersøgelse har vist, at E.ON umiddel-bart efter transaktionen formodentlig vil anvende to stra-tegier til at styrke sin stilling inden for både produktion/engrossalg af elektricitet og detailsalg af elektricitet i Ungarn.

- (53) Med hensyn til nye kraftværker vil E.ON formodentlig øge gasomkostningerne for konkurrenternes nye gasfyrede kraftværker for at afskrække disse konkurrenter fra at bygge nye gasfyrede kraftværker og for at favorisere sine egne projekter for nye kraftværker. Denne strategi vil være attraktiv for E.ON i betragtning af dets store interesse i at øge sin elproduktionskapacitet i Ungarn betydeligt. E.ON vil muligvis også diskriminere nye gasfyrede kraftværker, som ikke leverer til de downstream-detailsælgere af elektricitet, der er knyttet til det. Denne strategi vil være økonomisk rationel, da den vil give E.ON en vis kontrol over markedet for produktion/engrossalg af elektricitet og yderligere konkurrencefordele på detailmarkedet for elektricitet.
- (54) Med hensyn til de eksisterende kraftværker vil den nye enhed formodentlig gennemføre de samme udelukkelsesstrategier for at begrænse deres muligheder for at konkurrere i det åbne segment af produktions/engrosmarkedet og i sidste ende få dem til at forlade markedet. Flere markedsaktører har udtryk bekymring for, at E.ON så vil forsøge at overtage deres aktiver.

- (55) Med den kommende lovmæssige liberalisering, som er karakteriseret ved, at der vil være en større elproduktionskapacitet i det åbne markedssegment (og ved, at E.ON har en større andel af elproduktionen), vil de udelukkelsesstrategier, som er beskrevet ovenfor, være endnu mere effektive og derfor skadelige. De vil mindske konkurrerende gasfyrede kraftværkers evne til at konkurrere og begrænse udviklingsmulighederne for det konkurrenceprægede engrosmarked for elektricitet.
- (56) E.ON's strategi vil medføre en langsommere og mindre konkurrencepræget udvikling af ny produktionskapacitet i Ungarn begyndende umiddelbart efter transaktionen (i forhold til en situation, hvor nye kraftværker bygges af separate markedsaktører) og i sidste ende højere engrospriser på elektricitet. Den vil således hæmme en effektiv konkurrence på markedet for produktion/engrossalg af elektricitet til elhandlerne.

Detailsalg af elektricitet

- (57) E.ON er helt klart den ledende aktør inden for detailsalg af elektricitet i Ungarn. Det er den eneste koncern, der har en stærk stilling i både det regulerede segment (med tre ud af seks regionale distributionselskaber) og det åbne segment (E.ON EK er en af de tre største elhandlere i Ungarn) med en markedsandel på ca. [40-50 %].
- (58) E.ON's strategi på markedet for produktion/engrossalg af elektricitet vil i væsentlig grad hæmme konkurrencen på

alle markederne for detailsalg af elektricitet. Denne virkning vil for det første føre til en ikke-konkurrencepræget udvikling af ny produktionskapacitet og højere engrospriser. For det andet vil den nye enheds forventede strategi med at sammenknytte gasfyrede kraftværkers salg af gas og køb af elektricitet mindske de muligheder, som konkurrerende detailsælgere af elektricitet har for at købe konkurrencedygtig elektricitet, og den vil øge den nye enheds allerede store markedsstyrke inden for detailsalg af elektricitet. Endelig har Kommissionens markedsundersøgelse vist, at kombinerede leverancer (gas og elektricitet) formodentlig vil komme til at spille en vigtig rolle i Ungarn. Ifølge Kommissionen vil E.ON være i stand til og have incitamenter til umiddelbart efter transaktionen at forhindre alle andre selskaber, der er aktive inden for detailsalg af elektricitet, i at udvikle kombinerede leverancer ved at udelukke de konkurrenter, der er villige til at anvende denne markedsføringsstrategi, fra adgang til gasressourcer, hvorved konkurrencen på markedet for salg af elektricitet til små industri- og erhvervskunder og privatkunder begrænses betydeligt.

E. TILSAGN

- (59) For at fjerne de konkurrenceretlige betænkeligheder på gas- og elmarkederne, som er beskrevet ovenfor, fremlagde E.ON den 20. oktober 2005 en pakke af tilsagn. Den 16. november 2005 fremlagde E.ON en række reviderede tilsagn, og den 8. december blev den endelige udgave af tilsagnene fremlagt. Kommissionen mener, at tilsagnene, som på grundlag af markedsanalysen er blevet forbedret betydeligt i forhold til parternes oprindelige tilbud, fjerner de betænkeligheder, som tredjeparterne har givet udtryk for vedrørende behovet for at sikre tilstrækkeligt likvide gasforsyninger på det ungarske engrosmarked for gas til priser og på vilkår, som gør det muligt for tredjeparter at konkurrere effektivt med den nye enhed på downstream-markederne for gas og elektricitet i Ungarn.

ADSKILLELSE

- (60) For det første vil MOL ifølge tilsagnene skille sig af med sin resterende aktieandel på 25 % + 1 aktie i MOL Storage og MOL WMT senest seks måneder efter datoen for fusionen. Desuden vil MOL ikke erhverve direkte eller indirekte minoritetsandele i MOL WMT og MOL Storage i en tiårig periode, så længe E.ON har aktiemajoriteten i disse selskaber.
- (61) Når MOL skiller sig af med sin 25 % aktieandel i MOL Storage og MOL WMT i overensstemmelse med tilsagnene, er der ikke længere betænkeligheder i forhold til de strukturelle forbindelser mellem MOL og E.ON. Markedsanalysen har i vidt omfang hilst ophævelsen af de strukturelle forbindelser mellem parterne velkommen.

(62) For det andet vil MOL ifølge tilsagnene ikke udnytte sin put option på aktieandelen på 25 % + 1 aktie i MOL Transmission. Desuden vil MOL i en tiårig periode, så længe E.ON har aktiemajoriteten i MOL WMT og MOL Storage, ikke sælge en aktieandel i MOL Transmission, som ikke ville resultere i, at E.ON får enekontrol eller fælles kontrol med MOL Transmission, til E.ON eller nogen af de tilknyttede selskaber.

(63) Denne løsning vil give de kompetente konkurrencemyndigheder mulighed for at kontrollere oprettelsen af eventuelle strukturelle forbindelser mellem den nye enhed og MOL Transmission (specielt hvis put optionen udnyttes) inden for rammerne af de markedsbetingelser, som er fremherskende på det pågældende tidspunkt.

GASFRIGIVELSE OG KONTRAKTFRIGIVELSE

(64) E.ON forpligter sig til at gennemføre et gasfrigivelsesprogram i Ungarn via internetauktioner mellem virksomheder. Gasfrigivelsesprogrammet omfatter otte årlige auktioner over 1 mia. m³ gas (i 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012 og 2013) og løber over ni år indtil 2015. Det ungarske energikontor og en tilsynsførende vil overvåge auktionerne og gennemførelsen af gasfrigivelsesprogrammet.

(65) Desuden forpligter E.ON sig til at overdrage halvdelen af kontrakten mellem MOL WMT og MOL E & P om salg af indenlandsk gas (»leveringsaftalen«) til en tredjepart (»tredjeparten«) inden for seks måneder efter fusionen. Når overdragelsen af aftalen træder i kraft, vil tredjeparten overtage alle de rettigheder og forpligtelser, som MOL WMT har i henhold til leveringsaftalen, for så vidt angår den del, der overdrages. Overdragelsen træder i kraft i begyndelsen af gasåret 2007 (juli 2007) og vil være gyldig i hele leveringsaftalens løbetid, dvs. indtil juli 2015. Den del af leveringsaftalen, som skal overdrages, omfatter i alt ca. 7,6-10 mia. m³ gas, og de mængder, der skal frigives i det første år, er på 1,2 mia. m³.

(66) For at kunne foretage en korrekt vurdering af om de gasfrigivelses- og kontraktfrigivestilsagn, som parterne har fremlagt, kan fjerne de konkurrenceretlige betænkeligheder, som er kommet til udtryk under proceduren, har Kommissionen gennemgået de eksisterende tilsvarende programmer i forskellige europæiske lande og gennemført en markedsanalyse hos de ungarske el- og gasoperatører.

(67) Kommissionen er nået til den konklusion, at det gasfrigivelsesprogram og den kontraktfrigivelse, som parterne tilbyder, herunder de ændringer og forbedringer, som de tredjeparter, der deltog i markedsanalysen, har foreslået, er tilstrækkelige til at fjerne alle de konkurrenceretlige

betænkeligheder, som transaktionen medfører. Specielt vil kombinationen af gasfrigivelsesprogrammet og kontraktfrigivelsen sikre, at alle markedsdeltagerne (uanset om der er tale om gaskunder eller gashandlere) vil have mulighed for at dække deres gasbehov på konkurrenceprægede, ikke-diskriminerende vilkår og i hvert fald for en stor del uafhængigt af den fusionerede enhed.

(68) Kommissionen mener, at den samlede mængde gas, som skal frigøres, vil kunne skabe en tilstrækkelig likviditet for gas på de ungarske engrosmarkeder for gas til at sikre, at der kan udvikles en effektiv, bæredygtig konkurrence på downstream-markederne for gas og elektricitet. De samlede mængder gas, der vil blive frigjort ved hjælp af de to metoder, er store i forhold til andre eksisterende gasfrigivelsesprogrammer (2 mia. m³ på årsbasis eller op til 14 % af det samlede indenlandske forbrug i Ungarn).

(69) Varigheden af gasfrigivelsesprogrammet og kontraktfrigivelsen (indtil juli 2015) vil sikre, at der vil være en tilstrækkelig likviditet i tilstrækkeligt lang tid, indtil markedsstrukturen og konkurrencevilkårene har ændret sig. Desuden vil den prismekanisme, som indføres for både gasfrigivelsesprogrammet og kontraktfrigivelsen, sikre, at de bydende, som der indgås kontrakt med, vil kunne købe gas på de samme (eller muligvis bedre, når det drejer sig om gasfrigivelsesprogrammet) konkurrencevilkår som den nye enhed. Kommissionen mener, at denne prisfastsættelsesordning er attraktiv for tredjeparter og vil give gode incitamenter til at deltage aktivt i gasfrigivelsesprogrammets auktioner.

(70) Med hensyn til gasfrigivelsesprogrammet mener Kommissionen, at det program, som parterne har tilbudt, for så vidt angår de væsentligste træk (mængder, varighed, prismekanisme) og de mere tekniske træk (partiernes størrelse, kontrakternes varighed, fleksibilitetsregler) stort set er udformet i overensstemmelse med de kriterier, som anses for at være mest relevante for en vellykket gennemførelse af gasfrigivelsesprogrammet. Parterne vil udarbejde de detaljerede regler for den praktiske gennemførelse af auktionen og gasforsyningskontrakterne under tilsyn af det ungarske energikontor, og reglerne vil blive forelagt Kommissionen til godkendelse.

(71) Med hensyn til kontraktfrigivelse mener Kommissionen, at den tredjepart, som får tildelt kontraktfrigivelsen, vil udgøre en betydelig og bæredygtig konkurrent på de ungarske gasmarkeder. Den vil have tilstrækkelige langsigtede gasressourcer til at kunne udvikle sin stilling på de ungarske gasmarkeder og indføre likviditet på disse markeder.

ADGANG TIL LAGERKAPACITET

- (72) E.ON har givet tilsagn om at give gaskunder og gashandlere, der køber gas direkte gennem gasfrigivelsesprogrammet eller kontraktfrigivelsen, adgang til lagerkapacitet til regulerede priser og på regulerede vilkår. E.ON har specielt givet tilsagn om at tilbyde de pågældende slutbrugere og engroshandlere adgang til tilstrækkelig lagerkapacitet, selv om de køber gas for første gang (for nye kunder) eller udvikler en øget efterspørgsel efter lagerkapacitet (da den nuværende lovgivning kun garanterer overførsel af lagerkapacitet til den nye leverandør op til de eksisterende kunders eksisterende forbrug).
- (73) Kommissionen mener, at dette tilsagn er nok til at sikre en reel og ikke-diskriminerende adgang til lagerkapaciteten for de relevante gasmængder og vil gøre det

muligt for gashandlerne og kunderne at strukturere den gas, de køber, i overensstemmelse med deres egne eller deres kunders behov. Tilsagnet vedrørende lagerkapacitet vil medvirke til at gøre gas- og kontraktfrigivelsen attraktiv for tredjeparter.

F. KONKLUSION

- (74) Af ovennævnte grunde, betragtet enkeltvis eller samlet, er Kommissionen nået til den konklusion, at de tilsagn, som E.ON har fremlagt, er tilstrækkelige til at fjerne de konkurrenceretlige betænkeligheder, som denne fusion medfører.
- (75) I Kommissionens beslutning erklæres den anmeldte transaktion derfor forenelig med fællesmarkedet og EØS-aftalen i henhold til fusionsforordningens artikel 8, stk. 2.